

Bruselj, 13. oktober 2025
(OR. en)

13918/25
ADD 1

COH 189
SOC 659
CADREFIN 252
POLGEN 159

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	10. oktober 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Zadeva:	PRILOGI k POROČILU KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU o oceni instrumenta REACT-EU

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 634 final - ANNEXES.

Priloga: COM(2025) 634 final - ANNEXES

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 10.10.2025
COM(2025) 634 final

ANNEXES 1 to 2

PRILOGI

k

POROČILU KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU o oceni instrumenta REACT-EU

Priloga I: Ugotovitve vzorčenih nacionalnih ocen instrumenta REACT-EU

Povzetek nacionalnih ocen instrumenta REACT-EU (ali odzivanja na krize)

Država/ocena	Uspešnost	Učinkovitost	Ustreznost	Skladnost	Dodana vrednost EU/drugo
Belgija (Valonija) <i>Ocena prispevka prednostne osi 8 REACT-EU operativnega programa ESRR „Valonija-2020.EU“ za obdobje 2014–2020</i> <i>(CCI 2014BE16RFOP003)</i>	S prilagoditvijo bolnišnične infrastrukture ter naložbami v medicinsko opremo in material, financiranimi v okviru REACT-EU, se je izboljšal odziv zdravstvenih ustanov na potrebe in povečala njihova odpornost. Nakup najsodobnejše opreme in financiranje raziskovalcev na področju zdravstva sta bila prava instrumenta za izpolnjevanje potreb. Na podlagi centraliziranega upravljanja ukrepov, povezanih z zdravjem, je bilo mogoče celovito evidentirati razpoložljive vire, kar je zagotovilo pregled za prihodnje krizno upravljanje. Digitalna zrelost MSP se je povečala, zlasti pri mikropodjetjih, kar je olajšalo njihovo uvajanje naprednih digitalnih rešitev ter tako povečalo njihovo konkurenčnost in odpornost. Podpora MSP pri prehodu na energetske učinkovito gospodarstvo je prispevala k ocenjenemu zmanjšanju porabe energije in emisij CO₂ ter k ocenjenemu povečanju proizvodnje energije iz obnovljivih virov.	Na podlagi centraliziranega upravljanja ukrepov, povezanih z zdravjem, je bilo mogoče bolje predvideti potrebe zdravstvenih ustanov in optimizirati distribucijo opreme. Podobno je bil ukrep, namenjen prehodu na zeleno gospodarstvo, izveden prek pravnega subjekta, ki je deloval kot en sam neposredni upravičenec in je MSP zagotovil finančno podporo, tj. več kot 500 posojil za izvajanje ukrepov za energetske učinkovitost. Zaradi razmeroma kratkih rokov za izvedbo je prišlo do izzivov, kot so zamude pri izvajanju projektov (v nekaterih primerih celo nezadostna izraba razpoložljivega proračuna), težave pri javnem naročanju in upravno breme. Ugotovljena je bila asimetrija med ukrepi v zvezi s tem, v kolikšni meri so bili doseženi rezultati sorazmerni s proračunom in sredstvi za naložbe.	Večina upravičencev, ki so sodelovali v ocenjevalni anketi, je potrdila, da je podpora REACT-EU v celoti (49 %) ali zadostno (37 %) zadovoljila njihove potrebe. Čeprav je bila večina potreb po zdravstveni infrastrukturi izpolnjena, so bile nekatere potrebe zaradi nezmožnosti dokončanja nekaterih izboljšav infrastrukture izpolnjene v manjši meri. REACT-EU je pomembno prispeval k energetske prehode, saj je podpiral preboje na področju raziskav in razvoja zelenih tehnologij ter podjetja in institucije spodbujal k sprejetju trajnostnih praks in vključevanju okolju prijaznejših energetskih rešitev.	Z REACT-EU so bile dopolnjene in usklajene druge prednostne osi programa, saj so bila zagotovljena dodatna sredstva za pospešitev izvajanja obstoječih prednostnih nalog, hkrati pa uvedeni novi ukrepi za reševanje nujnih izzivov, ki jih prinaša zdravstvena kriza. Horizontalni cilj instrumenta REACT-EU je bil prispevati h ključnim prednostnim nalogam EU, vključno s prehodom na nizkoogljično gospodarstvo in trajnostnim razvojem.	REACT-EU je pomembno prispeval k zagotavljanju dodatne finančne podpore kohezijskim programom držav članic. Cilj te prednostne osi je bil zagotoviti dodatno podporo za krepitev odpornosti regionalnih gospodarstev in jim pomagati, da si opomorejo od krize.
Češka <i>Izvedena tematska ocena partnerskega sporazuma za obdobje 2014–2020 – EO 6: ocena uporabe dodatne dodelitve REACT-EU</i> <i>(CCI 2014CZ16RFOP002)</i>	REACT-EU je prispeval k nadgradnji zdravstvenih storitev, materiala in opreme v bolnišnicah in zdravstvenih ustanovah/laboratorijih ter posodobitvi enotnega reševalnega sistema, s čimer se je izboljšala kakovost zdravstvenih storitev. Podpora REACT-EU je bila uporabljena za zmanjšanje operativnih stroškov socialnih storitev, in sicer z vlaganjem v prihranke energije v stavbah in večjo uporabo električnih vozil, kar prispeva k okoljski trajnostnosti storitev. Ta podpora je delno prispevala k nekaterim načrtovanim dolgoročnim naložbam.	V času ocenjevanja so se spremembe v dejavnostih nanašale predvsem na naložbe, povezane z zdravjem, zaradi tekočega izvajanja (npr. zmanjšanje gradbenih del v korist nakupa opreme). Pri projektih, ki niso bili zaključeni ali niso bili predmet razpisnih postopkov, je obstajalo tveganje znatnega povečanja proračuna v primerjavi s prvotno vlogo. Vzrok za to je bil izrazit porast cen in obrestnih mer v obdobju med vložitvijo vloge za podporo in izvedbo dejavnosti.	Cilj razpisov REACT-EU je bil okrepiti odpornost Češke in njenih regij na krizne razmere. Projekti so poleg tega podpirali okoljsko trajnostnost zagotovljenih storitev ter krepili odpornost na fizična in digitalna tveganja.	Podpora REACT-EU je bila na voljo upravičencem iz 223 občin v vseh čeških regijah, s čimer je bila zagotovljena pravičnejša teritorialna preobrazba.	S podporo REACT-EU so imeli upravičenci možnost razviti in vzdrževati kakovostne storitve, ki jih brez podpore REACT-EU zaradi pomanjkanja sredstev ne bi bilo mogoče v celoti izvesti. Več kot polovica upravičencev je navedla, da brez pomoči zagotovo ne bi izvedli naložb v socialno infrastrukturo.
Danska <i>Ocena zajema poslovni program, financiran v okviru danske pobude REACT-EU. Poslovni program REACT-EU je sestavljen iz štirih neodvisnih pobud (sklopov).</i> <i>(2014DK16RFOP001, 2014DK05SFOP001)</i>	Podjetja, ki so bila deležna podpore, so postala trdnjša in prilagodljivejša ter so okrepila svojo sposobnost soočanja s prihodnjimi izzivi, saj so se bolje pripravila na prihodnje zahteve – v smislu strank, konkurence, družbe in vrednostnih verig. Program jim je omogočil, da so se razvijala bolj in hitreje, kot bi se sicer. To je bilo še posebej izrazito v obdobju po pandemiji COVID-19, ko so se številne razvojne pobude v podjetjih ustavile in podjetja niso bila pripravljena veliko tvegati.	Izvajanje REACT-EU je bilo enostavno, saj je bilo povpraševanje po njegovih sredstvih v celotnem programskem obdobju veliko. V okviru poslovnega programa je bila uspešno ustvarjena enotna vstopna točka za številne storitve. Obstajale pa so možnosti za večjo usklajenost med sklopi poslovnega programa, zlasti v zvezi s postopkom prijave, zahtevami in merili za lažjo uporabo programa.	Digitalni sklop MSP je bil pomemben za podjetja bodisi kot izhodišče bodisi kot dopolnitev drugih sklopov. Sejemska dejavnost, podprta z ukrepom za izvoz za MSP, je bila še posebej pomembna za več malih podjetij. Ukrep za bolj okolju prijazna MSP je predstavljal znaten finančni prispevek za podjetja, medtem ko je pilotni program za rast MSP podjetjem	Čeprav bi lahko imela podjetja velike koristi zaradi dopolnjevanja različnih ukrepov, povezava med ukrepi skladov ESRR in ESS ni bila zadostno izkoriščena.	–

	Vendar je v nekaterih sklopih podprtih programov več udeležencev zaprosilo za previsoke zneske nepovratnih sredstev ali za preveliko število nepovratnih sredstev, in niso mogli izvesti projektov ali uporabiti sredstev, kar je povzročilo znatne zamude. Svetovalci so bili uspešni pri pridobivanju podjetij, manj pa pri njihovem usmerjanju skozi projekte, smernice pa niso bile vedno dovolj jasne.	Več podjetij je menilo, da je dokumentacija zamudna in zapletena, kar predstavlja oviro za izvajanje projekta.	zagotovil ustrezna finančna sredstva glede na njihove sprotne potrebe.		
Finska <i>Ocena ukrepov REACT-EU, financiranih v okviru operativnega programa „Trajnostna rast in delovna mesta 2014–2020“</i> <i>(CCI 2014FI16M2OP001)</i>	Financiranje v okviru REACT-EU je bilo uporabljeno za pomoč pri odpravljanju škode, ki jo je povzročila pandemija COVID-19. Podpora je bila namenjena podjetnikom in podjetjem, krepitvi kompetenc podjetij, preprečevanju brezposelnosti ter izboljševanju položaja zaposlenih na trgu dela. Projekti so pripomogli tudi k izboljšanju digitalnih spretnosti udeležencev in njihovih zaposlitvenih možnosti. Poleg tega so se podjetja z njihovo pomočjo uspela bolj proaktivno spreminjati in prilagajati. Zeleni in digitalni prehod so spodbujali projekti za reformo proizvodne tehnologije in procesov podjetij, razvoj kompetenc in zmogljivosti, izvajanje naložb, pripravo novih tržnih informacij ter razvoj novih proizvodov in storitev.	Mehanizem za izvajanje financiranja REACT-EU je bil učinkovit zaradi obstoječega modela upravljanja in strukture programov. Dodatno financiranje je bilo uspešno vključeno v obstoječi program ESRR, čeprav so toge strukture programa občasno predstavljale oviro. Kratko obdobje izvajanja je bilo nedvomno izziv v smislu doseganja učinkovitosti. Kljub temu je bilo zaradi uporabe vzpostavljenih sistemov in prožnega pristopa mogoče hitro ukrepanje. Še posebej koristna je bila uporaba obstoječih IT-sistemov in operativnih metod iz programskega obdobja 2014–2020 za upravljanje financiranja.	Rezultati, doseženi s financiranjem REACT-EU, so bili ustrezni in pravočasni ter so obravnavali nove potrebe, ki so bile posledica pandemije COVID-19. Vendar je obsežna uporaba kohezijske politike za nenadne krize izpostavila potrebo po večji notranji prilagodljivosti. Dodatno financiranje je bilo ključno za regije in industrije na jugu in zahodu Finske, ki so bile najbolj prizadete zaradi pandemije.	Financiranje REACT-EU je ostalo usklajeno s prvotnimi cilji in operativno logiko programa. REACT-EU je pomagal premestiti vrzel med starim in novim programskim obdobjem glede financiranja in zagona novih projektnih dejavnosti.	Instrument je pomenil znatno dodano vrednost, ki je ne bi bilo mogoče doseči samo z nacionalnimi instrumenti. Ključen je bil časovni vidik, pri čemer je bilo financiranje REACT-EU usmerjeno v dolgoročni razvoj, nacionalne subvencije pa so bile namenjene reševanju neposrednih kriz denarnega toka. Brez financiranja REACT-EU bi bili južna in zahodna Finska deležni bistveno manjše podpore.
Nemčija <i>Ocena ukrepov, financiranih z REACT-EU v okviru operativnega programa „ESRR Porenje - Pfalška 2014–2020“</i> <i>(CCI 2014DE16RFOP010)</i>	<i>Raziskave, razvoj in inovacije:</i> doseženi so bili ključni cilji, kot sta razvoj novih tehnologij in spodbujanje inovacijske zmogljivosti. REACT-EU je prispeval k podpori zaposlovanju, digitalni preobrazbi in stabilnosti gospodarstva. <i>Tehnološko usmerjene spretnosti:</i> raziskovalni projekti so bili osredotočeni na zdravje, biotehnologijo in zeleno preobrazbo. Te naložbe s podporo REACT-EU so predstavljale več kot 70 % vseh podprtih projektov v okviru prednostne osi 1 ter so prispevale k zmanjšanju razlik v uspešnosti dežele Porenje-Pfalška na področju raziskav, razvoja in inovacij (RDI) v primerjavi s povprečjem na zvezni ravni. <i>Turizem:</i> naložbe REACT-EU so izboljšale konkurenčnost MSP na področju turizma in stabilizirale gospodarsko uspešnost turističnega sektorja. <i>Podnebni cilji:</i> REACT-EU je zagotovil podporo za predstavitvene projekte za zmanjševanje emisij CO₂ ter varčevanje z viri v podjetjih in občinah.	Število odobrenih operacij za skoraj vse ukrepe je mogoče oceniti kot ustrezno. Kratek časovni okvir za izvedbo je bil izziv, zato nekaterih projektov ni bilo mogoče izvesti v predpisanem roku. Deležniki so menili, da je bila uporaba obstoječih strategij, projektnih prijav in programov financiranja ključna za učinkovitost. Vsi deležniki so dobro sodelovali in se hitro odzivali. Hkrati so bile ugotovljene možnosti za izboljšave na področju jasnejše komunikacije in boljšega načrtovanja proračuna. Nejasna situacija glede izplačil sredstev REACT-EU, zlasti izplačil v dveh tranšah, je bila opisana kot izziv. Na področju RDI je bilo v okviru programa REACT-EU bistveno več vlog kot v okviru rednega programa ESRR (verjetno zaradi višjih stopenj sofinanciranja). Vendar je bilo treba zavrniti približno polovico vlog, saj realno ni bilo verjetno, da bi bile izvedljive.	REACT-EU je prispeval k odzivu na krizo ter okrevanju gospodarstva in drugih družbenih deležnikov.	Projekti so bili dobro vključeni v regionalne strateške cilje in so posledično prispevali k doseganju nacionalnih strateških ciljev. Kar zadeva medsektorske cilje, se tehnološke inovacije pogosto štejejo za trajnostne, projekti, povezani s turističnim sektorjem, pa v veliki meri prispevajo k enakim možnostim, nediskriminaciji in vključenosti. V oceni je bil predviden tudi zelo velik prispevek k trajnostnemu razvoju v smislu podnebja in varstva okolja.	–
Madžarska <i>Ocena ukrepov REACT-EU v okviru operativnih programov „Razvoj človeških virov“, „Gospodarski razvoj in</i>	Uspešnost shem za pomoč pri upravljanju rezultatov na področju zdravja med pandemijo COVID-19 je bilo mogoče oceniti le delno, saj je bila večina projektov osredotočena na naknadno povračilo izdatkov, ki so se financirali iz	Kljub uvedbi nekaterih hitrih postopkov sta nepopolna digitalizacija javne uprave in nepovezanost različnih informacijskih sistemov ovirali učinkovitost.	Ukrepi v zvezi s pandemijo, financirani v okviru REACT-EU, so bili močno osredotočeni na posamezne sektorje in niso nujno obravnavali ali odpravljali teritorialnih razlik.		Med podjetji, ki so prejela podporo in so sodelovala v ocenjevalni anketi, jih je 8 % navedlo, da bi brez podpore REACT-EU po pandemiji propadla in da je bila zagotovljena pomoč zanje rešilna.

<i>inovacije“ ter „Okoljska in energetska učinkovitost“ (EFOP, GINOP, KEHOP), 2014–2020</i> <i>(CCI 2014HU05M2OP001, CCI 2014HU16M0OP001, CCI 2014HU16M1OP001)</i>	državnega proračuna. Učinek teh shem je bilo zato težko količinsko opredeliti, čeprav so bili stroški, ki so se naknadno financirali iz sredstev EU, v veliko korist javnim financam. Cilj projektov je bil ublažiti negativne gospodarske učinke in učinke pandemije na trg dela. Podjetja so prejela podporo, da bi razvila in ohranila svoje zaposlene. S pomočjo subvencioniranja plač za ohranjanje delovnih mest je bilo v okviru projektov, financiranih z REACT-EU, ohranjenih skupno 361 051 delovnih mest. Največji pozitivni učinek je viden pri napredku in pospešitvi digitalizacije.		Možnosti dostopa do digitalnih rešitev in dela na daljavo niso bile enake v vseh družbenih skupinah, kar bi lahko še poglobilo obstoječe socialne, regionalne in institucionalne razlike ter povečalo tveganje za zgodnje opuščanje šolanja.		
Irska <i>Ocena instrumenta REACT-EU</i> <i>(CCI 2014IE16RFOP001, CCI 2014IE16RFOP002)</i>	Na Irskem je imela pobuda REACT-EU ključno vlogo v izobraževalnem sektorju, saj je omogočila varno ponovno odprtje šol v šolskem letu 2021/2022. Ta finančna podpora je bila za šole pomembna pri reševanju socialnih in čustvenih izzivov, ki jih je povzročilo zaprtje, kot so ponovno vključevanje v družbo, psihološki izzivi in dodatne posebne potrebe učencev. S sredstvi je bila znatno okrepljena odpornost irskega izobraževalnega sistema na naslednjih področjih: • izboljšave infrastrukture/ukrepi za zdravje in varnost, • pripravljenost postopkov in kadra/socialno okrevanje, • pravičnost pri krepitvi odpornosti/podpora za ranljive skupine. Zagotovljena podpora je bila na splošno ocenjena kot stroškovno učinkovita: 73 % anketirancev iz vseh vrst šol se je s tem strinjalo, pri čemer je 77 % anketirancev iz posebnih šol navedlo, da ponovno odprtje brez financiranja ne bi bilo mogoče.	Delež dodeljenih sredstev se je razlikoval glede na šolsko leto in vrsto šole, pri čemer so bile največ financiranja deležne osnovne šole, poraba na učenca pa je bila zaradi operativnih potreb višja v srednjih šolah. Izziv je med drugim predstavljala neučinkovitost pri javnem naročanju, pri čemer so poročali o previsokih cenah in obremenjujočih postopkih. Šole so menile, da bi centralizirano naročanje lahko izboljšalo učinkovitost in zmanjšalo obremenitev šolskih upraviteljev. Po podatkih ankete je bilo 81 % vprašanih zadovoljnih s pravočasnostjo financiranja. Nekateri anketiranci so opozorili na zamude pri začetni dodelitvi sredstev, kar je dodatno povečalo pritisk, s katerim se je soočalo vodstvo šol med postopkom ponovnega odprtja.	Podatki iz ocenjevalne ankete so pokazali, da je večina šol financiranje ocenila kot ključno in se strinjala, da so sredstva ustrezala njihovim potrebam. Izkazalo se je tudi, da so bili deležniki zadovoljni z dodelitvijo sredstev po različnih vrstah šol. Anketiranci so poudarili pomen trajne podpore za ublažitev dolgoročnih posledic pandemije za prikrajšane šole.	Čeprav sredstva prvotno niso bila namenjena temu, so podpirala tudi vidike zelenih in digitalnih ciljev EU. Posodobitve prezračevanja, ki vključujejo energetske učinkovite tehnologije, so bile usklajene s trajnostnimi cilji, vendar ta prizadevanja niso bila del celovite strategije. Pri analizi ocene je bil izpostavljen učinek sredstev na spodbujanje enakosti in dostopa do izobraževanja. Pobuda Zagotavljanje enakih možnosti v šolah (DEIS) je imela ključno vlogo pri odpravljanju neenakosti v izobraževanju med pandemijo.	–
Italija <i>Ocena ukrepov, financiranih z REACT-EU v okviru prednostne osi 6 operativnega programa „Podjetja in konkurenčnost“ za obdobje 2014–2020</i> <i>(CCI 2014IT16RFOP003)</i>	V zvezi z napredkom posameznih naložb sta bila opredeljena naslednja izziva: • znatna stopnja umikov in opustitev predlogov projektov v okviru razpisa za inovativne stroje, • veliko število projektov v okviru razpisa za trajnostne naložbe 4.0, ki kažejo malo fizičnega in finančnega napredka. Analiza obeh razpisov za zbiranje predlogov je pokazala, da je bila večina upravičencev majhnih podjetij, dejavnih v živilski in proizvodni industriji, ki so geografsko skoncentrirana v Kampaniji in Lombardiji. Kar zadeva zeleni prehod, so bile naložbe v omejenem obsegu namenjene preoblikovanju	Potrebe, opredeljene v obdobju po pandemiji, so bile izpolnjene zelo učinkovito in hitro. To se je odražalo v visoki stopnji udeležbe podjetij pri obeh razpisih za zbiranje predlogov. Do oktobra 2023 so bila izvršena plačila v višini približno 1,7 milijarde EUR, kar predstavlja več kot 80 % namenskih proračunskih sredstev. Uporaba obstoječih podpornih kanalov, ki je temeljila na ravni poznavanja obstoječih postopkov s strani upravičencev, je omogočila hitro razdelitev sredstev.	Financirani ukrepi so bili izrecno zasnovani za pomoč podjetjem pri premagovanju negativnih posledic, ki jih je povzročila pandemija COVID-19, hkrati pa so spodbujali okoljsko in digitalno trajnostno okrevanje. V oceni je izpostavljena potreba po natančnejšem usmerjanju na specifične potrebe podjetij in prilagoditvi prihodnjih razpisov za zbiranje predlogov. Uprava je pri odločitvah glede dodeljevanja sredstev upoštevala tudi cilj zagotavljanja teritorialnega in socialno-ekonomskega uravnoteženja.	Splošna zasnova je pokazala visoko raven skladnosti s cilji politike pobude REACT-EU, pri čemer je poskušala pravično uravnotežiti tri glavne cilje. Potreba po združevanju nujnih ukrepov z bolj strukturnimi cilji in kratki roki za izvajanje so razkrili nekatera nasprotja v izvedbenih ureditvah. Kombinacija ukrepov je bila na splošno skladna z drugimi pobudami, ki jih je financirala regija, čeprav je prišlo do določenih prekrivanj, zlasti z nekaterimi pobudami, financiranimi iz regionalnih programov, ali drugimi	Na podlagi razgovorov in neposrednih anket je bilo ugotovljeno, da je podpora EU nedvomno pospešila izvajanje naložb, ki so jih podjetja že opredelila kot strateške in potrebne, pri čemer je v veliko primerih omogočila financiranje ambicioznejših projektov, kot bi jih podjetja sicer lahko financirala brez podpore.

	procesov v krožni proces. Čeprav so bili projekti pogosto koristni v smislu učinkovite rabe virov in zmanjšanja količine odpadkov, je manj kot polovica upravičencev v okviru razpisa za trajnostne naložbe 4.0 predvidela take naložbe, ki so se večinoma nanašale na fotonapetostne naprave.		To potrjujejo koncentracija sredstev za ukrepe v južnih regijah in mehanizmi nagrajevanja v obliki večje intenzivnosti pomoči na teritorialni podlagi.	nacionalnimi viri, na nekaterih področjih pa tudi z nacionalnim načrtom za okrevanje in odpornost. V primerjavi z drugimi nacionalno financiranimi pobudami načeloma ni prišlo do prekrivanj.	
Latvija <i>Ocena financiranja REACT-EU v okviru operativnega programa „Rast in zaposlovanje“ v Latviji za obdobje 2014–2020 (2014LV16MAOP001)</i>	REACT-EU je podpiral naslednja področja: <i>Zdravje:</i> izboljšana infrastruktura zdravstvenih ustanov in raziskovalni projekti, ki zagotavljajo rešitve proti pandemiji COVID-19. <i>Izobraževanje:</i> digitalizacija izobraževalnih sistemov, ki zajema 40 % latvijskih visokošolskih ustanov. <i>Zaposlovanje:</i> ciljno usmerjeni programi usposabljanja, ki nudijo podporo 26 235 osebam. <i>Kulturni projekti:</i> podpora za redne stroške vzdrževanja kulturnih organizacij in za nove projekte. <i>Podjetništvo:</i> posojila, nepovratna sredstva in nefinančna podpora za razvoj podjetij ter usposabljanje za izboljšanje spretnosti zaposlenih in dejavnosti za spodbujanje izvoza. <i>Zeleni cilji:</i> energijska učinkovitost za komunalno infrastrukturo in za obnovo večstanovanjskih stavb z namenom ustvarjanja boljšega bivalnega okolja. Pričakuje se, da bodo imeli številni izvedeni projekti dolgoročen učinek.	Izvajalci projektov bi želeli, da bi bili predpisi vlade sprejeti hitreje in da bi imeli več časa za izvajanje. Veliko izvedenih projektov je vključevalo gradbena dela. COVID-19, kazni, inflacija in motnje v dobavni verigi so privedli do znatnega zvišanja cen v gradbeništvu, zaradi česar so morali izvajalci projektov revidirati projekte, vključno z njihovimi stroški in roki. Tisti, ki so prvič izvajali projekte, ki jih financira EU, na primer predstavniki kulturnega sektorja, so se med drugim soočali z izzivi zagotavljanja vseh potrebnih poročil, izvedbe preverjanj skladnosti in uporabe informacijskega sistem KPVIS.	–	Horizontalna prednostna naloga o zagotavljanju enakih možnosti je bila spoštovana. V okviru posameznih projektov so bili sprejeti tudi dodatni ukrepi, namenjeni zagotavljanju dostopnosti za invalide. Usposabljanje v digitalnem okolju je prav tako spodbujalo upoštevanje teh načel in omogočalo udeležbo iz bolj oddaljenih regij. Horizontalno načelo glede trajnostnega razvoja je bilo upoštevano z uporabo načel zelenih javnih naročil. Številni izvedeni projekti, kot so tečaji usposabljanja, digitalizacija usposabljanja, raziskave, izboljšanje energijske učinkovitosti stavb in drugi projekti, so bili namenjeni trajnostnemu razvoju.	–
Poljska <i>Ocena izvajanja instrumenta REACT-EU na Poljskem v obdobju 2014–2020 (2014PL05M9OP001, 2014PL16M1OP001, 2014PL16RFOP001, 2014PL16RFOP002, od 2014PL16M2OP001 do 2014PL16M2OP016)</i>	Rezultati ankete so pokazali, da so bile dejavnosti zelo učinkovite. <i>Energetska infrastruktura:</i> izboljšanje energetske učinkovitosti v podjetjih in javnih stavbah, razvoj energije proizvajalcev-odjemalcev in gradnja naprav za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov. Dodatna podpora je bila dodeljena projektu gradnje plinovoda. <i>Zdravstveno varstvo:</i> infrastrukturne naložbe v bolnišnice in ambulate ter psihološka pomoč in razvoj strokovnih kompetenc. <i>Nizkoemisijski prevoz:</i> nakup novih nizkoemisijskih tirnih vozil, izgradnja ali posodobitev infrastrukture za mestni promet, razvoj načrtov trajnostne mobilnosti v mestih. Na splošno ocenjeno kot učinkovito.	<i>Energetska infrastruktura:</i> v oceni je bilo ugotovljeno, da je razmerje med nastalimi stroški in doseženimi rezultati zadovoljivo. Glavni izzivi so bili povezani s proračuni in časovnimi razporedi projektov (zamudami). Poleg tega je bil čas med predložitvijo predloga projekta in njegovim izvajanjem razmeroma dolg, zaznamovala pa ga je visoka inflacija. <i>Zdravstveno varstvo:</i> izvajanje instrumenta je bilo na splošno nemoteno. Pomanjkljivost je bila opažena pri spremljanju rezultatov na področju zdravstvenih ukrepov. <i>Nizkoemisijski prevoz:</i> ključni pogoj za dodelitev podpore je bil, da so bili projekti že v napredni fazi izvajanja. <i>Digitalna preobrazba:</i> glavna izziva sta bila časovni pritisk zaradi poznega podpisa sporazumov o financiranju in različna raven digitalnih kompetenc upravičencev v javnem	<i>Energetska infrastruktura:</i> pandemija je negativno vplivala na dejavnosti približno dveh petin upravičencev, ki so podporo REACT-EU uporabili predvsem za zmanjšanje svojih operativnih stroškov. <i>Zdravstveno varstvo:</i> upravičenci so navedli, da je podpora pomembno vplivala na izboljšanje kakovosti in dostopnosti zdravstvenih storitev. Večina upravičencev je prepričana, da se je s tem povečala odpornost na prihodnje krize. <i>Nizkoemisijski prevoz:</i> podpora je naslovila ugotovljene izzive, kot so ponovna vzpostavitev vloge javnega prevoza po pandemiji, zagotavljanje ustreznih prometnih rešitev za	<i>Nizkoemisijski prevoz:</i> dejavnosti so se dopolnjevale s prejšnjimi ukrepi na tem področju in so bile del širših strategij za razvoj trajnostnega mestnega prometa. <i>Digitalna preobrazba:</i> vsak drugi upravičenec do nepovratnih sredstev in vsak tretji posojilojemalec je trdil, da je k trenutni digitalizaciji njegovega podjetja pripomogel projekt, ki se je izvajal s podporo REACT-EU. Načelo nediskriminacije je bilo upoštevano v dveh oblikah: pasivni (rešitve niso bile diskriminatorne) in aktivni (oblikovani so bili projekti, katerih namen je bil omogočiti enakopravno udeležbo skupinam ljudi, ki bi lahko bili diskriminirani).	Skupna dodeljena sredstva za instrument so znašala 8,2 milijarde PLN. Pomembno je bilo, da so se instrumenti REACT-EU pojavili v času, ko so bili državni zaščitni mehanizmi in zaščitni mehanizmi EU že dodeljeni, sredstva iz programskega obdobja 2021–2027 pa še niso bila na voljo.

	<i>Podpora podjetjem:</i> REACT-EU je prispeval k ublažitvi negativnega vpliva pandemije na delovanje podjetij. <i>Digitalna preobrazba:</i> razvoj e-storitev in digitalizacija uprave, ki sta ublažila vpliv pandemije na podjetja, predvsem z omogočanjem dela na daljavo in digitalizacijo prodajnih kanalov. <i>Migracijski izzivi:</i> zaradi zelo raznolike narave projektov in pomanjkanja skladnega pristopa ni mogoče oceniti skupnega učinka projektov na položaj beguncev iz Ukrajine.	sektorju. Kljub temu je bila večina projektov uspešno izvedena. <i>Migracijski izzivi:</i> kot glavna omejitev je bilo ugotovljeno pomanjkanje možnosti za dodelitev sredstev zaradi izvajanja dejavnosti na drugih področjih ukrepanja v okviru REACT-EU. Ozko grlo je predstavljala časovna vrzel med odločitvijo o uporabi REACT-EU in dejansko dodelitvijo podpore končnim prejemnikom. Postopke bi bilo mogoče poenostaviti, tako da bi lahko v prihodnje hitreje uvedli instrumente za izredne razmere.	prebivalce in omejevanje negativnega vpliva prometa na okolje. <i>Podpora podjetjem:</i> obseg podpore je bil v primerjavi z nacionalnimi ukrepi razmeroma majhen. <i>Digitalna preobrazba:</i> za skoraj polovico upravičencev v okviru tega cilja je bila podpora REACT-EU nujna za izvedbo projekta. <i>Migracijski izzivi:</i> zaradi poznega izvajanja (glede na vrhunec migracijske krize) je bil poleg podpore beguncem poudarek na krepitvi odpornosti na prihodnje krize.		
Švedska <i>Ocena ukrepov, financiranih z REACT-EU v okviru operativnega programa „Naložbe v rast in delovna mesta“ za obdobje 2014–2020 (2014SE05M9OP001)</i>	Ocenjuje se, da je bil učinek udeležbe v regionalnih projektih zaposlovanja enak 1-odstotni večji verjetnosti za zaposlitev po udeležbi. Verjetnost, da bodo udeleženci prijavljeni kot brezposelni, je bila za 3 % večja v primerjavi s kontrolno skupino. Učinkov na udeležbo v izobraževanju ali višino plač niso ugotovili. Pri projektih za razvoj kompetenc in projektu Kickstart niso bili ugotovljeni statistično značilni učinki.	Pri regionalnih projektih so bili stroški udeležbe na uro v primerjavi s prejšnjimi projekti ESS višji. Ocena je pokazala, da je to mogoče predvsem posledica zunanjih pogojev, kot so kratek čas za pripravo in težave pri pridobivanju udeležencev. Stroški regionalnih projektov so bili visoki tudi glede na pričakovano povečanje davčnih prihodkov zaradi udeležbe v operacijah ESS. Zasnova instrumenta REACT-EU je bila precej zapletena in negotova, kar pa je bilo na splošno dobro obvladovano. Vseeno je zasnova programa omejila možnost učinkovitega ukrepanja v kriznih razmerah. Dodelitev sredstev je bila na splošno učinkovita. Na slabšo učinkovitost pa je vplivalo dodeljevanje sredstev regionalnim projektom, in sicer zaradi opredelitve ciljne skupine in razvoja brezposelnosti. Svet za ESS se je pri izvajanju REACT-EU soočal z začetnimi izzivi. Vendar je na splošno dobro izkoristil svoj manevrski prostor in glede na obstoječe razmere učinkovito izvedel pobudo.	Tematski cilj je bil ob začetku pobude zelo pomemben. Vendar pa je pomen cilja prispevati k odpravi posledic krize sčasoma oslabil, saj so potrebe postale manjše, kot je bilo prvotno pričakovano. Cilj prispevati k zelenemu in digitalnemu prehodu je nekoliko vplival na upravljanje REACT-EU. Vpliv je bil v skladu z ravno ambicij EU: 25 % vseh sredstev REACT-EU je bilo namenjenih podnebnim ciljem. Cilj prispevati k odpornemu okrevanju je imel malo vpliva na upravljanje REACT-EU. Operativnih ciljev ni bilo, poleg tega pa cilj ni bil v ospredju pri pripravi ali spremljanju.	Švedska vlada se je pri oblikovanju REACT-EU odločila za razmeroma odprt in širok pristop. To je med drugim vplivalo na razpise za sredstva za regionalne projekte. Poleg okvirov, ki jih je Evropska komisija že vzpostavila, med drugim v zvezi z opredelitvijo ciljnih skupin, so bili razpisi za zbiranje predlogov razmeroma široki. V razpisih tudi ni bilo zahtevano, da projekti prispevajo k digitalnemu ali zelenemu prehodu, saj se je švedska vlada odločila, da bo ta cilj udejanjila le v razpisu za zbiranje predlogov za švedski javni zavod za zaposlovanje. Namesto tega je bil zeleni in digitalni prehod v razpisih naveden kot primer ukrepov, na katere bi se projekti lahko osredotočili (vendar jim tega ni bilo treba).	Financiranje EU je imelo dodano vrednost za švedski javni zavod za zaposlovanje na organizacijski ravni. Poleg finančne varnosti v negotovih časih je bil švedski javni zavod za zaposlovanje deležen podpore pri razvoju metode za opredelitev zelenih in digitalnih kompetenc, kar mu je pomagalo izpolnjevati potrebe po zagotavljanju spretnosti na področju zelenega in digitalnega prehoda.

Priloga II: Metodologija in dodatni podatki

Metodologija

Ocena je temeljila na treh glavnih virih teoretične raziskave:

- podatkih o izvajanju, ki so jih države članice sporočile Komisiji prek portala SFC2014,
- študijah za naknadno oceno ESS in ESRR,
- nacionalnih ocenah.

V oceni so bili uporabljeni zlasti podatki s portala SFC2014 za pripravo statističnih podatkov o številu dni, potrebnih za spremembo programov, in o financiranju. Večina trditev o ustreznosti in učinkih ter dodani vrednosti instrumenta REACT-EU je temeljila na ugotovitvah v študijah, izvedenih za naknadno oceno ESRR in ESS. Za prvo je bil uveden poseben delovni sklop, osredotočen na REACT-EU, za drugo pa je študija vključevala posebno študijo primera, ki ni zajemala le REACT-EU. Študija za naknadno oceno ESS je vsebovala tudi študijo primera o pobudi kohezijskega ukrepa za begunce v Evropi (CARE): večina ugotovitev v zvezi s podporo ESS ljudem, ki bežijo pred vojaško agresijo v Ukrajini, je temeljila na tem delu. Kar zadeva ESRR, je posebna študija primera o begunski krizi zajemala tako CARE kot tudi REACT-EU (za CARE je dodaten vir predstavljalo posebno poročilo Evropskega računskega sodišča o tej pobudi). Za ponazoritev so bili nenazadnje uporabljeni tudi primeri iz nacionalnih ocen. Povzetki vseh ocen so na voljo v [Knjižnici ocen](#) GD REGIO.

Zaradi nedavnih regulativnih sprememb je bil zaključek programa preložen na februar 2026. Posledično je bilo mogoče v analizi upoštevati le podatke o doseganju kazalnikov do konca leta 2022. S tem sta bili zajeti le dve od treh ustreznih let izvajanja, kar je omejilo oceno uspešnosti. Podatki na operativni ravni in podatki o upravičencih niso bili dovolj standardizirani, kar pomeni, da zaradi neenakomerne razpoložljivosti mikropodatkov ni bilo mogoče izvesti zanesljive kvantitativne vzročne analize uspešnosti.

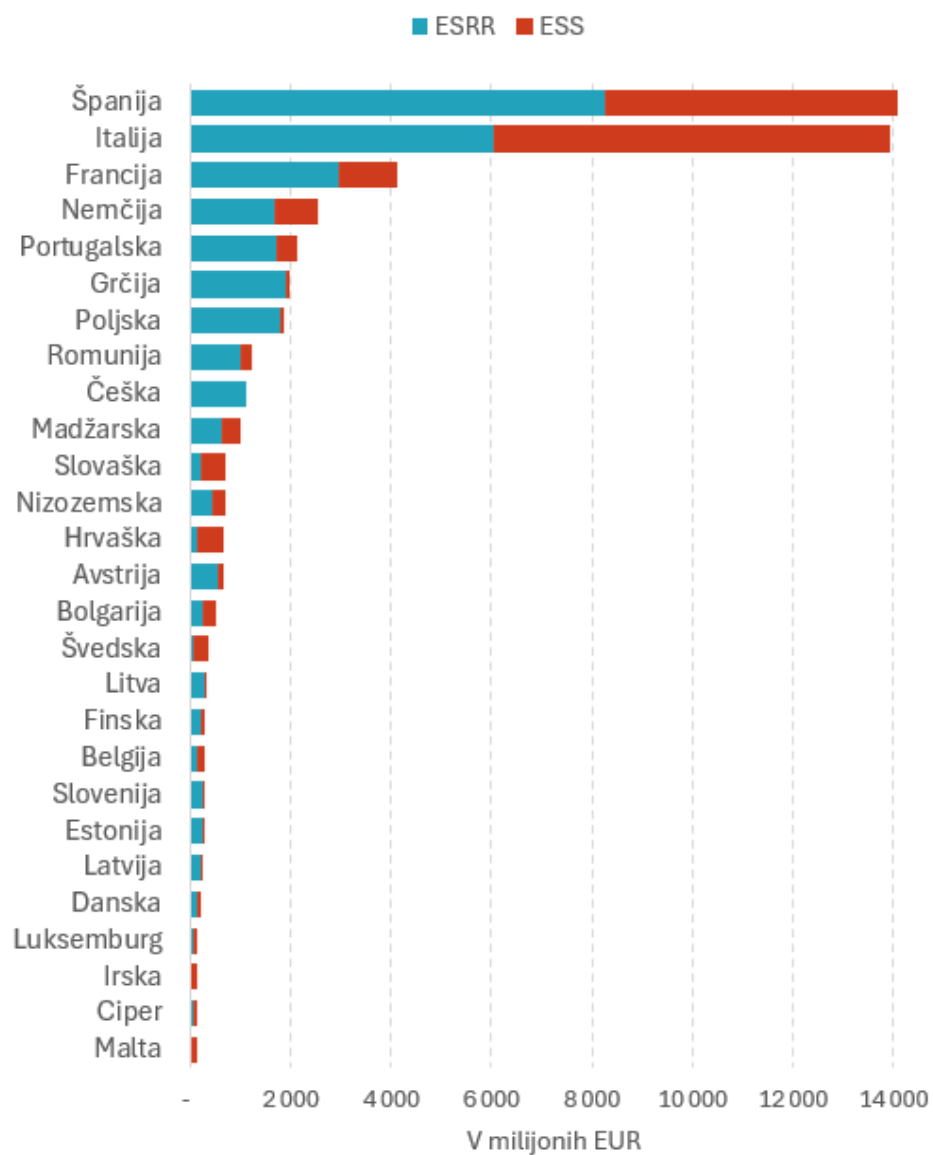
Dodatni podatki

Mediane operacij na državo članico

Država	Mediana trajanja (v dnevih)	Mediana datuma začetka	Mediana stroškov (v EUR)
Avstrija	596	12. 05. 2021	894 955
Bolgarija	303	16. 9. 2022	116 790
Hrvaška	669	30. 9. 2021	824 574
Ciper	1 429	1. 2. 2020	70 000 000
Češka	526	20. 9. 2021	102 002
Estonija	526	10. 1. 2022	100 000
Francija	729	1. 1. 2021	297 975
Nemčija	288,5	18. 12. 2022	50 050
Grčija	639	1. 4. 2020	204 233
Italija	366	27. 1. 2022	65 663
Luksemburg	1 429	1. 2. 2020	34 718 690
Poljska	364	1. 7. 2022	77 318
Portugalska	180	28. 1. 2021	5 411
Slovaška	244	1. 2. 2023	165 579
Slovenija	821	1. 12. 2020	166 667
Španija	326	9. 2. 2021	2 500

Opomba: podatki na operativni ravni so na voljo samo za zgoraj navedene države, ki skupaj predstavljajo 93 % dodeljenih sredstev REACT-EU. Vrednosti kažejo mediano vseh poročenih operacij v zadevni državi.

Skupni proračun REACT-EU po državah

Vir: Evropska komisija.

V spodnji preglednici je prikazan izbor kazalnikov, pomembnih za cilje REACT-EU, in kazalnikov, specifičnih za COVID-19. Predstavljene vrednosti kažejo stanje ob koncu leta 2022¹, najnovije podatke, ki so bili na voljo v času pisanja. Zato se pričakuje, da bodo te vrednosti ob koncu obdobja izvajanja leta 2023 višje in bliže ciljem, določenim za navedeni datum².

Povezava med cilji REACT-EU ter izbranimi skupnimi kazalniki in kazalniki, specifičnimi za COVID-19³

Kazalniki ESRR			
Cilj	Kazalnik	Vrednost, dosežena do konca leta 2022	Delež sprejetih/izvedenih vrednosti do konca leta 2022 ⁴
Podpora podjetjem (obratni kapital za MSP in skrajšani delovni čas)	število podjetij, ki prejme podporo (CO01)	354 000 podjetij	90 % sprejetih 77 % izvedenih
	Število podjetij, ki so prejela nepovratna sredstva (CO02)	66 000 podjetij	69 % sprejetih 53 % izvedenih
	število podjetij, ki prejme finančno podporo, ki niso nepovratna sredstva (CO03)	50 000 podjetij	70 % sprejetih 61 % izvedenih
	zasebne naložbe, ki dopolnjujejo javno podporo podjetjem – nepovratna sredstva (CO06)	114 000 000 EUR	130 % sprejetih 11 % izvedenih
Zdravstveno varstvo	prebivalstvo, ki lahko uporablja izboljšane zdravstvene storitve (CO35)	195 000 oseb	96 % sprejetih 39 % izvedenih

¹ Opozoriti je treba, da sta do konca leta 2022 od sprejetja instrumenta REACT-EU dne 23. decembra 2020 minili manj kot dve leti.

² V negotovem okolju nastajajočih kriz je bilo nekaj težav pri določanju ciljev. To je podrobneje raziskano v naknadni oceni ESRR in Kohezijskega sklada v programskem obdobju 2014–2020.

³ Kazalniki, uporabljeni v manj kot 15 % programov, so bili zaradi pomanjkanja primerljivosti izključeni.

⁴ Razmerje med sprejetimi in izvedenimi vrednostmi ter cilji. Opozoriti je treba, da naj bi vrednosti do konca leta 2023 dosegle 100 %.

Naložbe v zaposlovanje, izobraževanje in socialne storitve	zmogljivost podprte infrastrukture za otroško varstvo in izobraževanje (CO36)	8 000 000 oseb	212 % sprejetih 29 % izvedenih
Naložbe, ki prispevajo k prehodu na zeleno in digitalno gospodarstvo	zmanjšanje letne porabe primarne energije v javnih stavbah (CO32)	33 000 000 kWh/leto	29 % sprejetih 14 % izvedenih
	ocenjeno letno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (CO34)	38 000 ton ekvivalenta CO ₂	53 % sprejetih 4 % izvedenih
Kazalniki, specifični za COVID-19			
Podpora podjetjem (obratni kapital za MSP in skrajšani delovni čas)	število MSP, ki prejmejo nepovratno finančno podporo za obratni kapital (nepovratna sredstva) v okviru odziva na COVID-19 (CV22)	113 000 podjetij	91 % sprejetih 68 % izvedenih
	število MSP, ki prejmejo obratni kapital, ki niso nepovratna sredstva (finančni instrumenti), v okviru odziva na COVID-19 (CV23)	46 000 podjetij	92 % sprejetih 56 % izvedenih
Zdravstveno varstvo	vrednost kupljene osebne zaščitne opreme (CV1)	52 000 000 EUR	124 % sprejetih 13 % izvedenih
	osebe, cepljene proti COVID-19 (CV64)	49 000 000 oseb	113 % sprejetih 102 % izvedenih
Naložbe v zaposlovanje, izobraževanje in socialne storitve	vrednost opreme IT, povezane s COVID-19, za izobraževanje (CV4c)	179 000 000 EUR	91 % sprejetih 37 % izvedenih

Kazalniki ESS			
Cilj	Kazalnik ⁵	Dosežena vrednost	Stopnja udeležbe/uspeha ⁶
Podpora podjetjem (obratni kapital za MSP in skrajšani delovni čas)	brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi (CO01)	453 000 oseb	20,6 % vseh udeležencev
	dolgotrajno brezposelni (CO02)	184 000 oseb	8,4 % vseh udeležencev
	neaktivni (CO03)	672 000 oseb	30,5 % vseh udeležencev
	zaposleni, vključno s samozaposlenimi (CO05)	1 000 000 oseb	49,0 % vseh udeležencev
	drugi prikrajšani udeleženci (CO17)	119 000 oseb	5,4 % vseh udeležencev
	neaktivni udeleženci, ki iščejo zaposlitev po zaključeni udeležbi v programu podpore (CR01)	70 000 oseb	10,5 % neaktivnih udeležencev
	zaposleni udeleženci, vključno s samozaposlenimi, po zaključeni udeležbi v programu podpore (CR04)	257 000 oseb	11,7 % vseh udeležencev
Naložbe v zaposlovanje, izobraževanje in socialne storitve	brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi (CO01)	453 000 oseb	20,6 % vseh udeležencev
	dolgotrajno brezposelni (CO02)	184 000 oseb	8,4 % vseh udeležencev
	neaktivni (CO03)	672 000 oseb	30,5 % vseh udeležencev

⁵ Ti kazalniki merijo skupno število zabeležene udeležbe. Teoretično bi lahko ena oseba sodelovala v več operacijah, ki jih financira ESS, ker pa je v praksi takih primerov malo, se udeležba, udeleženci in ljudje uporabljajo zamenljivo.

⁶ Pri skupnih kazalnikih učinka se s stopnjo udeležbe meri delež vseh udeležb v REACT-EU, financiranih v okviru ESS. Pri kazalnikih rezultatov se s stopnjo uspeha meri delež pozitivnih rezultatov v populaciji zadevnih udeležencev.

	neaktivni, ki niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje (CO04)	142 000 oseb	6,4 % vseh udeležencev
	zaposleni, vključno s samozaposlenimi (CO05)	1 000 000 oseb	49 % vseh udeležencev
	mlajši od 25 let (CO06)	678 000 oseb	30,8 % vseh udeležencev
	starejši od 54 let (CO07)	294 000 oseb	13,3 % vseh udeležencev
	starejši od 54 let, ki so brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi, ali neaktivni, ki se ne izobražujejo niti se ne usposablajo (CO08)	112 000 oseb	5,1 % vseh udeležencev
	migranti, udeleženci tujega rodu, manjšine (vključno z marginaliziranimi skupnostmi, kot so Romi) (CO15)	370 000 oseb	16,8 % vseh udeležencev
	invalidi (CO16)	158 000 oseb	7,2 % vseh udeležencev
	drugi prikrajšani udeleženci (CO17)	119 000 oseb	5,4 % vseh udeležencev
	neaktivni udeleženci, ki iščejo zaposlitev po zaključeni udeležbi v programu podpore (CR01)	70 000 oseb	10,5 % neaktivnih udeležencev
	udeleženci, ki so vključeni v izobraževanje/usposabljanje po zaključeni udeležbi v programu podpore (CR02)	63 000 oseb	2,9 % vseh udeležencev
	udeleženci, ki pridobijo kvalifikacije po zaključeni udeležbi v programu podpore (CR03)	244 000 oseb	11,1 % vseh udeležencev
	zaposleni udeleženci, vključno s samozaposlenimi, po zaključeni udeležbi v programu podpore (CR04)	257 000 oseb	11,7 % vseh udeležencev

Kazalniki, specifični za COVID-19			
Podpora podjetjem (obratni kapital za MSP in skrajšani delovni čas)	Vrednost ukrepov ESS za boj proti učinkom pandemije COVID-19 ali njihovo preprečevanje (CV30)	5 920 000 000 EUR	n. r.
	število udeležencev, ki prejmejo podporo za boj proti učinkom pandemije COVID-19 ali njihovo preprečevanje (CV31)	5 730 000 oseb	n. r.
Zdravstveno varstvo	zdravstveno osebje, ki je imelo koristi od podpore ESS (CVHC)	68 000 oseb	n. r.
Naložbe v zaposlovanje, izobraževanje in socialne storitve	udeleženci, ki so imeli koristi od podpore v okviru ureditev skrajšanega delovnega časa (CVST)	1 314 000 oseb	n. r.
	udeleženci, ki ohranijo svoje delovno mesto 6 mesecev po koncu podpore (CVR1)	888 000 oseb	n. r.

Vir: Evropska komisija.